

України: проблеми та перспективи розвитку: зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Косів, 28 січня – 1 лютого 2010 р.) / редкол. Ю.С. Шемшученко та ін. Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2010. С. 156–158.

5. Кабанець О.С. Загальнотеоретичні засади становлення демократії в Україні. Дев'ять юридичні читання: матеріали Міжнар. наук. конф. (м. Київ, 24–25 травня 2013 р.). Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013. С. 107–110.

УДК 336.71:347.73 (043.2)

Гопкало І. І., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Устинова І. П., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКАХ

Проблема протидії банківському шахрайству існує стільки ж часу, скільки існують і самі банки. З метою створення умов, коли фінансову систему буде недоцільно використовувати у злочинних цілях, важливого значення набуває не тільки факт надання фінансовими установами інформації уповноваженим державним органам, а і адекватне функціонування служби моніторингу за фінансовими потоками в нашій державі, яке є однією зі складових фінансової діяльності, яку здійснюють вітчизняні банки.

Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» визначає «фінансовий моніторинг» як сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу [1].

Банки є основним джерелом надходження інформації про здійснення фінансових операцій, які обов'язково підлягають фінансовому моніторингу. Існують два основних види фінансового моніторингу: обов'язковий (аналіз фінансових потоків, що проводиться спеціальним державним органом фінансового моніторингу) і внутрішній (контроль над проведеними операціями клієнтів із метою виявлення тих операцій, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу для відправки даних про них до уповноваженого органу).

Сутність етапів процесу фінансового моніторингу, зміст їх процедур полягає в тому, що банк на початковому етапі вивчає операцію клієнта і за наявності певних сумнівів у її законності, економічній доцільності

додатково вимагає від клієнта пояснень і підтверджуючих документів. За наявності ситуації, коли відповідні підтверджуючі документи не будуть надані в достатньому обсязі або представлені додаткові документи не дозволять переконати співробітника банку в законності й обґрунтованості операції, така операція не буде виконана, а від відповідальної особи в банку буде вимагатися подати необхідні відомості про учасників угоди до відповідальної служби Державному фінансовому моніторингу [2, с. 266].

У перелік фінансових операцій, що підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу підпадають такі: будь-які фінансові операції за рахунком фізичної особи в банківській установі, якщо сума, на яку вони здійснюються, дорівнює чи перевищує 150 000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, еквівалентну 150 000 гривень; переказ коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон і надходження коштів з анонімного (номерного) рахунка з-за кордону; купівля-продаж за готівку чеків, дорожніх чеків, у тому числі інших платіжних інструментів або платіжних засобів чи засобів платежу; фінансові операції з готівкою (внесення, переказ, отримання коштів); обмін банкнот на банкноти іншого номіналу, покупка цінних паперів; виплата (передача) особі виграшу в лотерею, придбання фішок, жетонів, внесення особою в інший спосіб плати за право участі в азартній грі, виплата (передача) виграшу суб'єктом господарювання, який проводить азартні ігри; здійснення операцій з векселями (крім фінансових казначейських векселів), ордерними цінними паперами та інші [1].

Особлива увага приділяється операціям на будь-яку суму, якщо вони здійснюються особою або на користь особи (фізичної або юридичної), що входить у список осіб і організацій, причетних до тероризму й екстремізму. Слід зазначити, що в сучасних умовах господарювання стан боротьби з відмиванням коштів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення через банківську систему України є найгірший на сході країни. Ця ситуація пов'язана з проведенням АТО. Ситуація на сході України вимагає застосування адекватних заходів з забезпечення дієвого контролю за фінансовими потоками. Одним із основних напрямів діяльності системи протидії відмиванням коштів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення має бути виявлення та блокування виявлених каналів фінансової підтримки терористичних і сепаратистських організацій (економічна блокада). Фінансування тероризму надає перспективу для здійснення терористичних актів та відповідної підготовки терористів. До основних інструментів реалізації досліджуваних процедур у схемах фінансування тероризму можна віднести: використання благодійних організацій; надання фінансової допомоги; підставні особи; купівля товарів на тимчасово окупованій території [3].

Отже, робимо висновки, що створена в Україні система фінансового моніторингу функціонує з метою реалізації головного завдання – ефективного застосування механізмів і інструментів протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Банк, що високо оцінює свою репутацію, повинен працювати відповідно до кращих міжнародних стандартів, завжди дотримуватися законів, тому що, як показує світова практика, банки, причетні до сумнівних видів діяльності та легалізації злочинних доходів, зіткнулися з проблемою не тільки фінансових втрат, але і з відкликанням банківської ліцензії та ліквідацією.

Література

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1702-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 50-51. Ст. 2057.

2. Дмитров С.О., Діденко С.В., Медвідь Т.А. Фінансовий моніторинг у банку: навч. посіб. Черкаси: Вид. Чабаненко Ю.А. 2014. 266 с.

3. Колодізев О.М., Плєскун І.В. Фінансовий моніторинг у банках України: сутність і визначення проблем реалізації в сучасних умовах розвитку економіки. 2017. URL: http://file:///E:/%D0%B1%D0%B4%D0%B6%D0%BE%D0%BB%D0%B8/Uproz_2017_3-4_6.pdf (дата звернення: 12.04.2020).

UDC 340:004.056:477 (043.2)

Dudnik V.K., Student,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Scientific Advisor: Myronets O.M., PhD in Law

CYBER SECURITY AS AN INTEGRATED PART OF UKRAINE'S NATIONAL SECURITY

In the process of high technology development, a fundamentally new environment has emerged that is cyberspace, which is formed from the social, technical, telecommunication, information, networking components.

Cyberspace simultaneously acts as a subject and an object of influence. Contemporary successful geopolitics is impossible without sustainable domination in cyberspace. The cyber struggle has become a strategic management direction. It is conducted without international legal restrictions in space and time and is highly effective in achieving a military-political goal. The decisive factor in achieving success in the global confrontation is the information and technological disorganization of the systems of state and military governance and the informational and psychological demoralization of